

Leo Trotskij

Andra brevet till Radek

4 mars 1927

Käre vän:

Det förefaller mig som om ditt sätt att formulera de problem som rör det kinesiska kommunistpartiet är otillräckligt, och att det, pga vad det utelämnar, i sin förlängning oundvikligen måste leda till felaktiga slutsatser, dvs i allt väsentligt till stöd för status quo med viss vänsterkritik.

Du skriver att Guomindangs förrädiska borgerliga politik ”ännu inte skapat en massrörelse mot Guomindang och inte främjat en förståelse för behovet av ett särskilt proletariats och fattigböndernas klassparti”. Utan tvekan kommer anhängare av den nuvarande situationen att försöka haka på dessa ord. Det var just därför som Stalin återupplivade ”stadieteorin” och förklarade att ”det är omöjligt att hoppa över stadier” osv. Eftersom massorna inte har blivit medvetna om behovet, därför... osv. Vårt resonemang är precis det motsatta: För att underlätta för massorna att förstå hur förrädisk Guomindangs politik är, behövs ett helt oberoende parti, som även om det är litet kritiserar, förklarar, avslöjar osv, och på så sätt banar väg för det nya ”stadiet”.

Det förefaller som om den nuvarande situationen i Kina just skapats så att massorna inte ska förstå behovet av en oberoende parti. I själva verket säger vi, med Internationalens och den ryska revolutionens fulla auktoritet, åt den kinesiska arbetarklassens förtrupp att de redan har ett oberoende parti – det kommunistiska partiet och att detta kommunistiska parti under revolutionens nuvarande skede, pga de säregna förhållandena i Kina, måste utgöra en del av Guomindang; att Lenins anvisningar kräver detta osv. Sedan säger Guomindang till kommunisterna: ”Eftersom Lenins föreskrifter kräver att ni går med i Guomindang, kräver jag, Guomindang, att ni förkastar Lenins föreskrifter och erkänner Sun Yat-sens föreskrifter.”

Att på ett abstrakt sätt ställa frågan om en smärtfri övergång från Sun Yat-sen till Lenin genom att framställa leninismen som en logisk förlängning av Sun Yat-senism (även om denna metod i vissa fall kan användas pedagogiskt gentemot unga revolutionära dilettanter i Kina) har givetvis visat sig vara ohållbart i stor historisk skala. Klasskampen har rivit den lilla konstgjorda bro som vi hade upprättat mellan Sun Yat-sen och Lenin. Det kinesiska proletariats måste gå igenom processen att direkt och öppet övervinna Sun Yat-sen, genom en öppen kamp mot Sun Yat-senismen. Om Marx krävde detta t o m med avseende på Lassalle, kan det verkligen vara så att vi inte får ställa en sådan uppgift med avseende på Sun Yat-sen? Alla försök att dölja, fördröja eller kamouflera denna grundläggande fråga kommer inte bara att vara farliga utan helt förödande för det kinesiska proletariats.

När borde kommunisterna ha dragit sig ur Guomindang? Mitt minne av den kinesiska revolutionens historia under senare år är inte konkret nog, och jag har inte material till hands, och därför vågar jag inte säga om det var nödvändigt att ställa denna fråga rakt på sak redan 1923, 1924 eller 1925. Under denna period skulle det förberedande arrangemang som uttrycks i ditt brev, och som tydligen räknar med en övergångsperiod av ett eller två år, kanske ha varit tillåtligt. Men vi är fruktansvärt sena. Vi har förvandlat det kinesiska kommunistpartiet till en variant av mensjevismen, och vilket är ännu värre, inte av den bästa sorten, dvs inte mensjevismen av år 1905, då den tillfälligt förenades med bolsjevismen, utan mensjevismen av år 1917, då den gick hand i hand med högernationalistrevolutionärerna och stödde kadeterna. När vi ger vår välsignelse till eller bara tolererar denna situation, hämmar vi utvecklingen av de kinesiska arbetarnas klassmedvetenhet, bara för att efteråt hänvisa till den otillräckliga

utvecklingen av deras medvetenhet som anledning till att ytterligare dra ut på de nuvarande sakernas tillstånd. Med en sådan politik fångas vi i en ond cirkel.

Om det skulle visa sig att de kinesiska kommunisterna inte vill dra sig ur Guomintang ens under de rådande omständigheterna då klasskampen skärps, då skulle inte detta innebära att ett tillbakadragande är onödigt, utan att det vi har är ett Martynovitiskt parti. Jag är rädd för att det i hög grad faktiskt är så – att det är just så läget är.

Vår uppgift skulle då reduceras till att erövra de verkligt revolutionära elementen från det Martynovitiska partiet och börja arbetet med att bygga ett bolsjevikparti inte bara utanför Guomintang, utan även utanför det nuvarande ”kommunistiska” partiet i Kina. Jag säger detta hypotetiskt, eftersom jag inte känner till de verkliga styrkeförhållandena inom kommunistpartiet. I själva verket betvivlar jag att det kan ha utvecklats särdeles mycket med tanke på avsaknaden av en klar och tydlig formulering av problemet från någon sida överhuvudtaget. Om vi vill försöka rädda det kinesiska kommunistpartiet från att slutgiltigt urarta till mensjevismen, då får vi inte bordlägga kravet på utträde ur Guomintang en enda dag till.

Du föreslår att vi ska inskränka oss till att uppmana kommunistpartiet att träda fram ur underjorden. Men detta missar poängen. Att dyka upp från underjordiskt arbete innebär att bryta mot Guomintangslaglighet. Hur ska det göras? På stundens ingivelse? Utan förvarning? Utan ett försök att komma fram till ett samförstånd med Guomintang på nya villkor? Utan att göra en överenskommelse med vänstern? Men detta skulle vara den värsta sortens brytning, en som skulle framställas som ett förräderi. Vi startar inte i Kina med ett oskrivet blad. Alla sidor av problemet med relationerna mellan kommunisterna och Guomintang har diskuterats i Kina. Problemet medförde konflikter som löstes och resulterade i en specifik struktur. Att bortse från det som skett tidigare är otillåtligt. Problemet måste ställas som en revidering av partiets stadgar. Kommunisterna bör direkt och öppet föreslå att den organisatoriska strukturen bör ändras genom ömsesidig överenskommelse, så att båda partierna får full självständighet. I avsaknad av en sådan klar och tydlig formulering, kommer taktiken att ”träda fram ur underjorden” att vara obegriplig för kommunisterna själva. Men faktum är att de måste förstå vad taktiken kommer att leda till och ha ett perspektiv för framtiden. Naturligtvis är ett utträde ur Guomintang en smärtsam process. En vanskött sjukdom kräver alltid mer drastisk behandling. Det är felaktigt att vara rädd för att ”stöta bort småbourgeoisin”. Småbourgeoisin kommer ständigt att sicksacka och vackla. Det är mycket troligt att vårt tillbakadragande från Guomintang till en början kommer att ge upphov till just ett sådant sicksackande. Men småbourgeoisin kan vinnas endast genom en konkret politik, inte genom att upprätthålla förklädnader, göra diplomatiska manövrer osv. För att utveckla en politik som har möjlighet att vinna över småbourgeoisin, är det nödvändigt att ha ett instrument för denna politik, dvs ett oberoende parti.

Det är därför jag har kommit fram till följande slutsatser:

1. Vi måste inse att om kommunistpartiet stannar kvar i Guomintang riskerar det att få ödesdigra konsekvenser för proletariatet och revolutionen, och framför allt hotas det kinesiska kommunistpartiet självt med en total urartning i mensjevism.
2. Vi måste inse att om det ska finnas ett ledarskap för det kinesiska proletariatet, för en systematisk kamp om inflytande i fackföreningarna, och slutligen, för ett ledarskap i proletariatets kamp för att påverka bondemassorna, då krävs ett fullständigt oberoende, dvs ett verkligt kommunistiskt (bolsjevikiskt) parti.
3. Frågan om formerna och metoderna för att samordna kommunistpartiets och Guomintangens verksamhet måste fullständigt och helt underordnas kravet på ett oberoende parti.

4. Alla de verkligt revolutionära elementen i det kinesiska kommunistpartiet måste föra fram ett handlingsprogram enligt ovan och kräva att dess centralkommitté inför Guomindang och de arbetande massorna klart och otvetydigt reser frågan om en revidering av de organisatoriska relationerna. Samtidigt måste kommunisterna överallt ”träda fram ur underjorden”, dvs faktiskt börja arbeta som ett oberoende parti.

5. En kongress för det kinesiska kommunistpartiet måste förberedas under parollen om det kinesiska kommunistpartiets organisatoriska oberoende och dess fullständiga oberoende i sin klasspolitik och på grundval av en skoningslös kamp från de bolsjevikiska elementens sida mot de mensjevikiska elementen inom partiet.

Översättning: *Martin Fahlgren*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Kina](#)